

Některé starostlivé ženy ani spát nemohly,
než však kritický tento den byl obecním lub:
nem vyhlášen na neděli dne 27 a pondě:
lí 28 září, Letá Bani 1936.

Vyhláška, jak ~~že~~ ^{byla} ~~byla~~ na obecní ^{Pacht se odbyval}
^{recepční dražbou;}
tabuli: ^{Výplody, k nimž docházelo,} ^{v některých případech došlo k nemilým}
^{nelze tu zamenat, proto jen} ^{rozumkám a přece byly tyto vydra-}
^{žby kratičká pozvánka:} ^{ženy a to jen se poměch obce sauk.}

Roku tohoto v září počil svou návštěvou naše-
ho podáka prof. Mil. Džyška moravský básník
Petr Bezruč a poněvadž pamětní knihu neměl
po ruce, nemohl se do této zapsati; proto, abych
učtil jeho vzácnou návštěvu u nás, věnuji mu
několik slov:

(Petru Bezručovi).

Děk rozehnaný polibil Tě
muži velký, Petře Bezručí,
sříjmi sledni tento kvítek,
ještě nesu Ti v náruči :

Bud' pozdraven, kdo národ budil,
když byli jsme v područi !
Kdo pisoni ste v srdci prodil,
nebyls' to Ty Bezručí ?

Pluž v tichém, klidném zákoutí
tvři a zpivej dál ---
neb na životní na pouť
jsi nám čistý ideál ---- !

K jeho 70 narozeninám.

Epidemické nemoci, jež často se u nás vyskytují jsou obvykle tyfus, ale poslední 2 léta nádil tu ráškovitý ječín i letos 2 děti podlehlly a pohřbeny jsou v Buni. Očkováno proti této nemoci bylo opět 53 dětí.

Po stránce tělocvičné-kulturní vžívá se u nás rodičovské sdružení, jakož i „svátek matek“ ministerstvem školství doporučené, které za sedení učitelského sboru uspořádalo několik dětských besídek; ani hudba při těchto nechyběla. Právědem šly děti za doprovodu rodičů a obecní rady jež prošel celou obcí, který vždy vzbuzoval dojem s všeobecného hlediska Dětských radovánek, jež jim umožní zase jen rodiče.

O narozeninách našeho prvního presidenta - osvoboditele, jakož i v den výročí naší samostatnosti 28 října pořádá naše učitelstvo se školními dětmi divadelní představení, nebo tělocvičnou besídku, kterážto mnohdy posluhuje všeobecného usnání.

Dlouhoželaná sprava našeho kostela dospěla tohoto roku konečně k cíli.

Nevědělo se jak do toho, neboť darů na kostel bylo málo a obec sama je zatížena velkými

výdaji na elektrisaci z roku 1929.

Přes však omšely tento kostelík stal se předmě-
tem jednání s obecní radě, do něhož zasáhl i
nynější farář ^{Edvard} Pufberger a zřejmě toto prá-
ni přenesl na velkostatek Rájecský; stalo se, že
na popud některého velkostatek pana Musila
na panství Křižate Lalma, byl ustaven kostelní
výbor, který pro nás kostel až dosud nestával.

Kostelní tato rada sestávala z 5-ti členů
politických stran, jejichž úkolem jest, aby je-
nou pro sjezd na hospodářství pro tuto filiální
chrám řádně dohlíželi a v pořádku vedli.

Jako první výbor sestával takto:

Za stranu lidovou ... Josef Šavelka, dělník, č. 35;
"- "- republikánskou - Rudolf Ševčík, pol. "- 7;
"- "- křesť.-sociální - Ant. Prokop, domkář "- 22;
"- "- komunist. - Josef Kaspárek, "- "- 70;
"- velkost. Rájecský - Musil, t.č. účetní.

Žádoucí sprava se vztahovala především na
novou varbu a kryptinu, jakož i okna a dveře.
Věť zůstala při varbě staré, ježto tato byla ještě
zachovalá; jen nový křížek a to kříž dvoura-
menný Cyrilo-Methodějský byl na ni připev-
něn, jakožto věrný odkaz a znak sv. Methoděje,
kde on sám, podle zachovalých zpráv působil.

Z kostelního fondu, nebo-li darů jeví, byly pro kostel získány, nedalo se mnoho dělati, ale práce úprava stala se dokonalou a ne-li krásnou, tedy uhlavnou, která si vyžádala nákladu cestou ofertní 23.000 Kč.

Výsledky jsou kladné a není třeba obávat se nějakého schodku. Občané doufají, že i kdy se setká se zářem a máhou kostelního výboru je, že nepatrný schodek bude co nejdříve likvidován.

Postupní práce provedli:

Tesařské - p. Alois Čupr, tesařský mistr Pořívka,
pednické - p. Fr. Vítouch, ped. mistr Rájec /h.,
stolařské - p. Fr. Blaha, stroj. stol. Němčice,
natěračské - p. Zatloukal, malír Sloup,
klempířské - p. Kepřt, klempír - " - .

Ze sčítaných dárců, kteří i peněžitou částkou na kostel pamatovali slušně pagnamena-
ti: + p. Aloisie Hlysková, choť n. n. v. v. 2200 Kč.,
+ Marie Hebelková. vol. p. č. 41 - 1485 Kč.,
+ Marie Svěráková p. č. 24 225 Kč.,

dále pak z občanů darovali:

Vilém Tutovič, rolník č. 4 - 1000 Kč.,

Vilém Samalík, rolník č. 13 - 1000 Kč.,

jakož i dárcové s částkou menší nejmenovaní.

Byť byla oprava našeho kostela řádoucí, nemohu přehlédnout všech dárců, všech obětí, neboť oprava děla se v době nepřiznivě, kdy ještě nezaměstnanost řádila, takže i dělníci byli při těchto pracích nápomoeni a to pracovali za listky, které z akce pro nezaměstnané od státu, resp. od obce dostávali.

I polníkem, kteří kytinu (tašky) z Blanska dovezli, ještě tašky tyto darem velkostatku Rájceho byly. Všem těmto drobným přispěvatelům patří společně Pan Bůh zaplat!

Kostelíček tento jvi se všeobecnou chloubou celé obce a na tuto paměť z nameniám, že ač starý, dostal úplně novou podobu, což se stalo za starostování pana Antonína Novotného, polníka z čísla domu 35. Léta Páně 1936.

Rok 1937:

Zima tohoto roku byla mírná, ale sněhu mnoho, který potrvál dlouho v březnu. Když dostavila se náhlá obleva, hromily se velké proudy vod i u nás, takže silnice k Rájci se stala u myslivny po celý týden neschůdnou.

Jaro bylo deštivé a seti jarních plodin se
skončilo teprve počátkem května.

Toto deštivé počasí, které koncem dubna ustalo,
mělo pěkné, ale suché dny, jež trvaly celých
8 týdnů, čímž zaschly jařiny, jakož i mnohé
jetele.

Hospodářský rok celkem neuspokojil, neboť
přito musilo být zaoráno na 80%, pšenice pak
pošpatněla na 70%, neboť byla velice řídká a
proto travou udušená.

Léto pak bylo opět deštivé a rok celkem mok-
ký a neúrodný. Následky této neúrody mož-
no přičísti, že velké množství myši, které v r.
předcházejícím na podzim až do prosince na poli
žle řádily.

Výsledek žni roku tohoto byl u mnohých hospo-
dářů ubohý, neboť nejen, že tvrdého žna nebylo,
ale i stelivové slámy bylo poskrovnou.

Žni skopaniny, jako braunbory a řepa se nevy-
dávily, pro stále deště všechno hnilo.

Smutná zpráva tohoto roku byla raději oz-
námena, že dne 14. října o 3 1/2 hod. ráno zemřel
pro nás prezident T. G. Masaryk, o němž je z-
mínka na straně 16, jehož národ nazval
Osvoboditelem ...

U nás bylo v den jeho pohřbu 21 září a naši kostelní věže vyprávěno a lid náš, pohláště dělnictvo zachovali jemu 2 hodiny od 10-12 hod. klidu práce, jakožto vácenou a poslední vzpomínku.

V předvečer pohřbu pak konal se smuteční průvod obecního celou dědinou a u hasičského sčkladisti byla učiněna smuteční tůžna krátkou promluvou a zapěním národní hymny.

Já tu s celou obcí a s celým národem kraťickou vzpomínku věnuji :

Dotlouklo srdce člověka
jeuž probudil národ náš --!
Já a naši přičly zvonu výžky
a smutek přel z každě chýžky,
jakoby byl občan náš ---

Na uctění památky jeho byla slavnostně vyřazena stráň pod obecním domem ovoenými stromky jež zasadily školní děti, jako dorost Červeného kříže pod protektorátem obecní rady a za smčinnosti učitelského sboru.

Roku tohoto složil zkoušky maturitní Josef Svěrák z č. 24 a vydal si dráhu učitelskou. Studoval reálné gymnasium v Boskovicích.

Přehledka obecního hospodářství, která byla minulého roku rozšířena přinesla i mnohé nové finanční položky, neboť vzhledem k řádné korespondenci byl ustanoven písař, (jako výpomocná síla starostova) ještě za svou práci 800.-Kč. ročně dostával.

K této mimořádně vzrostlé položce dlužno poznamenati, že pod slivem politických stran, nebo-li z pouhé osobní závistosti nebylo ani k nižším ofertám přihlíženo, byť jeden z nich zněl o 500.-Kč. laciněji.

Jak z těchto a mnohých událostí lze vyčísti, byly vedeny i různé, nerozvážné spory, které mnohdy zla v obci natropily a jí často ke škodě byly.

Všechny takové nepřijemnosti byly vystupňovány jen a jen politickou taktikou jak se jevila nejen v celé republice, ale i v naší horské obci, které jí mnohdy čti nepřidaly.

V době této byly téměř všechny obecní platy částečně zvýšeny (roz. od 1 led. na 1938) a jednotliví činovníci měli

platu:

Starosta - 250.-Kč. a louku na perném;

hospodář - 300.- " - " - u Ludikova;

Strážník - 350.-Kč. ;
kostelník (zvoník) 200.-Kč. ;
ponoemý - 6.-Kč. z čísla domu (mimo
rolníků, od nichž trochu obilí dostává.);
porodní asistentka - 250.-Kč. (roz. počně!).

V polovici léta p. t. byly tu založeny
opět 2 politické strany a to:

Strana „fasistická“ a strana „národ-
ně socialistická“.

Rok 1938:

Cočátek roku tohoto, začínáme-li zimou,
byla tato velmi nestálá a mírná. Jarní
práce na polích se začaly již v březnu a
příznivé počasí dopřávalo všemu osení dob-
ré pohody. Celkové léto znamenalo se-
liec horké, ale krátké, náčež obilí brzy uz-
rálo, jakoby cítilo velké deště, které se
již v srpnu dostavily a téměř 4 týdny
potrvaly, takže i mnohé pozdní obilí ne-
mohlo býti svazeno a proto na poli zčerna-
lo a porostlo. Černá sněť, jež se u někte-
rých pšenice vyskytuje, jest určitě přečisti

nedostatečnému vyžrání a suchosti křma,
které bývá do půdy složeno.
Ceny obilnin se opět řídily již známým
monopolem.

Díváme-li se na poměry dělnické, mu-
sim tuto poznamenati:

Přesto, že v obci máme dnes 2 továrny,
které zaměstnávají na 60 lidí (povětšinou
přespolních), hledají naši dělníci vyde-
lek až v Brně a poslední dobou v Ada-
mově, kde následkem výroby na obranu
státu tyto známé kovodělné závody ve dne
v noci v provozu jsou.

Tak jen v Brně (Čsl. Zbrojovka) a Ada-
mově, pracovalo roku tohoto 36 dělníků
jako kovodělníků a mimo tyto jest ještě
v Brně v různých oborech zaměstnáno 6;
celkem tedy 42 lidí.

Vzhledem k 48 hod. době pracovní (roz. týd-
ně) pracují se tito každodenně do svých do-
mů a počítaje cesty, jsou 14-16 hodin
mimo dům, což jest obět zajiště velká ...

Rok tento zda se, že byl pokem velké kon-
junktury, neboť nemusel býti až do listopadu

nikdo bez pamětníků.

Ze možno tento rok a již rok předšlý, t. j.: 1937-1938 nazvati dobré konjunktury, navědčuje to časté zábavy; muziky se pořádaly téměř každou neděli a poslední dobou i v sobotu. A nebylo divu. Vždyť se chtělo blísknout 7 politic. stran, tělovýchovné spolky, hasiči, atd.. Nebylo proto neděle, aby se netančilo ...

Po stránce politické, vypřela roku tohoto čtyři letá doba volebního údobí v obci za leta 1931-1938, což byla již doba sněmovnou prodloužená. Zájem, jak se jevil o tyto volby, byl až přílišný; neboť politické věni dostoupilo svého stupně a obecní "spolupráce" sycholila v 7 roztráštěných kandidátek, ne-li stran.

Volby, které se konaly dne 12 června byly tolik vášnivé, že jejich agitace sicut nily i děti. Nebylo šetřeno ani zdí a plotů, ani různých barev a šel-li člověk ráno před volbami šedinou, mohl si přinést, nebo nasbírat spoustu papíru, letáků to různých politických stran a strániček.

Mnozí agitátoři poslední noci ani neopali; jedni druhým letáky se rdi trhali, do domů "agitovat" chodili, jeden před druhým se schovávali a v mnohých domech se i dva srazili.

Výsledek voleb těchto dopadl následovně: Voličů bylo 423, z toho mnozí zapomenuti. Odvolilo 393; prázdných obálek 8 a 3 obálky s více hlasov. listky.

Celkem 382 hlasů platných, z čehož vidno, že zájem se jevil tendence klesající, ještě bylo o 41 hlasů méně.

Mandátů obdrželi:

Číslo 1 -	Křesťanstí sociálové -	29	hlasů	1	mand.
" - 2 -	Čsl. strana lidová -	90	" -	4	" -
" - 3 -	republikáni -	53	" -	2	" -
" - 4 -	nár. socialisté -	29	" -	1	" -
" - 5 -	sociální demokraté -	49	" -	2	" -
" - 6 -	komunisté -	98	" -	4	" -
" - 7 -	strana občanská -	34	" -	1	" -

Ještě běželo o blok dělnické a domkářské většiny, spojily se pro volbu starosty tyto strany: komunisté, soc. dem., křest. soc. a nár. soc. a ze svého středu zvolily Josefa Hlaváčka starostou. (ze strany kom.) - Poněvadž blok dosáhl 8 mandátů, ponechali si ještě náměstka Vil. Dobráška ze strany soc. dem..

Čas plynul a volba starosty a radních patřila došla po 3 měřicím čekání úředně potvrzena ...

Než však následkem nepokojů vyvolaných pohraničeními němei (viz. Sudetoněmei), byli někteří vojini povoláváni do zbraně. Tak vojín Frant. Kucírek ř.č. 1 byl 3x volán ke svému pluku.

Rok tento přinesl mnoho obav z války, neboť jako jubilejní rok, s nímž jsme měli připomenout 20 výročí naší samostatnosti, projevil se již 21 května vojenským opatřením, což se zdálo býti zlikvidováno, než však, nepokoje se stále opakovaly a tím si vynutily již s čerouu předběžné vojenské a protiletcké, jakož i asanační cvičení.

Všichni vojini ve stáří od 40-50 let museli prodělati 30 hodin vojenské zkoušky, která byla zakončena se sloupě ostrostřelbou u říčky Žďárné.

Z nařízení vojenské správy byly zorganizovány ochranné sbory na obci t. sv. C. P. O. (civilní protiletcká ochrana) poláste při leteckých útočích plyneuu.

Ké se dalo čekatí, že všechno toto opatření směřuje k válečným výstřelkům k čemuž se obyvatelé samozřejmě připravovali, stalo se, že dne 23. října Léta Páně 1938 o 10 hod. v noci byla radem a nato i bubnem vyhlášena mobilisace 20-ti ročníků, t. j.: všichni vojini do 40-ti let se mají hlásiti během 8 hodin u svých vojenských útvarů.

Jelikož se vědělo, že sechyluje se k válce, naprosobila tato zvěst na všechny bolestně, ale pod tlakem nepokojů na hranicích republiky byla přijata přece jen s rozvahou.

Lidé té noci už ani nespali i děti školou povinné celou noc po vsi chodily jsouce ulekane smutným houkáním sirény u Škvarilů, jakož i zatemnění jim spáti nedalo.

Ženy a matky vojini přichystaly to nejnmutnější a již o 6 hod. ráno spouštělo 52 mužů, vojini svoji obec, aby se dostavili ke svým plukům.

Loučení s dětmi a ženami bylo pohmuté a ani jediné oko všech občanů nezástalo bez slzi ---

Politické stranictví toho večera a té noci vymizelo aspoň na chvíli z mysli všeho lidu a vojínů storně všichni vedle sebe, v mnohých případech šli i s nadšením, aby chránili svoji slast!

Třetího dne byly povolány koně a to z čísel usedlosti: 7, 11, 15, 33, 29, 56.

Čkdyž ale bylo vše připraveno k vojenské akci, abychom bránili svoje hranice historických zemí, nebo-li celé země Československé republiky, slyšeli jsme opět radiovou zprávu, že "v poslední chvíli zůstali jsme sami", tu vláda Čsl. republiky uznala, že "bylo by zbytečné, abychom prolévali krev proti ohromné přesile, ustoupili jsme násilí" a již během 14 dnů vrátili se naši vojáci zpět ke svým drahým ----.

Podle vyprávění, nebyli ani všichni do vojenských šatů oblékáni, než však mnozí od přesích pluků přece tam pobýli až 2 měsíce.

Koně byly vráceny za 3 týdny.

I naše obec byla svědkem vojenských aspirací, neboť při návratu z postoupeného

území (ze Sudet), měli u nás vozatají
týden odpočinku.

Na továrnou na pastvisku stály uspo-
řádané vozy a koně byly rozděleny po
usedlostech, kterých bylo celkem 122.

Lid nás je s radostí a mnohde i s laska-
vostí přivítal a poněvadž byla doba pod-
zimního setí, sypomáhali při polních pra-
cích, kde dostali se najísti, jakož i koně
nakrmiti. — V čísle 56-tem byla kuchyně
a v továrně se nacházela kancelář (velitelství).

Politicky nastala doba stísněná.

Byly rozpustěny všechny strany a vznik-
lá situace dle rozkazu nové vlády úřed-
ně rozpustila t. č. nejsilnější komunistic-
kou stranu u nás, čímž i starosta obce
Josef Hlaváček byl z úřední moci této
funkce zbaven a úřad tento dočasně zas-
tával náměstek za stranu soc. demokr.
Vilém Dobrášek z č. 98.

Neustálé poměry šly dál, až dne 5-
prosince byla tu utvořena Národní Jedno-
ta ze stran: Lidové, republikánské, křesť-
sociální, fašistické a později i nár. socia-
listické. Stranu práce tvořili býv. komunis-
tė a soc. demokratė.

Nato dne 21 února 1939 byl opět zjmenován starosta obce a to: Josef Kala, polník č. 15 a na místo členů komunistických byli jmenováni noví členové zastupitelstva následovně: František Kučera, polník č. 36 jako radní, Frant. Pernica, polník č. 30, Jaroslav Prokop, domkář a dělník č. 84 a Josef Svěrák, domkář a dělník č. 75.

Rok 1939:

Zima tohoto roku byla střídavá. Již 15 prosince m. p. počala silnými mrazy a pokračovala do 15 ledna, načež se natolik oteplilo, že do 10 března bylo mnohdy naměřeno 8° C tepla, kdy opět udřily mrazy a snih jež pokračoval až do 10 dubna. Pěkně a suché jarní počasí dopřálo hospodářům, že mohli pohodlně, nejen své, ale i drobným pachtýřům pole obdělávat a pasít. Avšak přišlo opět deště, že na mnohých parcelích se sázení bramborů opozdilo o celých 5 týdnu, což jim nikterak neškodilo, neboť teplé léto s častými bouřemi vškerou vegetační činnost náležitě podporovalo.

Celkem byl rok mokry, zvláště podzim velmi

deťtivý. Ceny obilnin poněkud podražily a to pod slivem válečných poměrů u našich sousedů. (viz Německo-Polskou válku).

Ve spleti poměrů, jež náš národ zažil, nastaly vážné chvíle a starosti i naší obci. Nejistota válečné situace, kterou lid náš těžce nesl byla, jak pro nás, tak i pro země koruny Svatováclavské rozřešena tím, že dne 15 března t. p. byli jsme velení do Říše Německé, od kteréhožto dne jsme pod její ochranou, nebo-li „Protectorátem“.

Kulturní a tělocvičné spolky roku tohoto ochably a nejevily žádné činnosti, jež „rodičovské sdružení“ o svátku matek uspořádalo „Dětský den“, t. j. přívod dětí a jejich rodičů přes celou obec, kde v hostinské místnosti za řízení učitelského sboru přednesly říknie recitace a básně, jakož i zpěvy s tělocvičnou besídkou zakončenou státní hymnou „Kde domov můj“.

Za zmínku stojí, když pozorujeme náš lid jak se chová vůči svátkům, ať státním, nebo církevním:

Za posledních 20 let zdá se, že lid se více pokazil, jako napravil. Měli jsme svobodu, t. j. svobodu myšlení a svobodu jednání.

Proto se lid již také svobodně choval
Byl jsem mnohdy svědkem, když o státním
svátku lidé pracovali, ať již doma, nebo se-
řejně, což vzbuzovalo dojem, že lid neuznává
státní autoritu a ji sěrolomně podceňuje.

O svátcích církevních nemělo téměř $\frac{2}{3}$ li-
di ani tušení, že byla to jakási morálka po
našich předcích zděděná. Naopak. Lid se
přímou mohl symivati Bohu, při čemž se za-
pomínalo, že právě s Bohu spočívá veškerá kul-
tura našeho lidu, ne-li celého národa ---

Bylo všechno dovoleno a lid proto nejevil řád-
ného respektu, ba ani příkazům vyšších úřadů
nedostal -. Než však, přišel 20 duben 1939, jakož-
to 50-tileté narozeniny kanceláře Hitlera a ku
podivu nebylo nikde ani kladi~~ím~~em klepnu-
tí slyšeti, s poli se nikdo neukázal, všechny
dílny, jako i obchody byly zavřeny, s továrnách
se toho dne nepracovalo, státní slajky byly sy-
věšeny a dělníci všeho odvětví dostali ten den
s plným výdělkem vyplacený.

Tak se musí na věci dívat člověk myslící
a šakotý lid náš skutečně je.

Pokud se díváme na poměry a chod politic-
ky řízeného života národního, bylo, jak s ee-

lím Protektorátě Čech a Moravy tak i u nás pod vedením samého státního presidenta Dr. Emila Háčky ustaveno „Národní souručenství“, t. j.: Jednotný spolek ze všech dosud stávajících politic. stran.

Dne 24 dubna 1939 přistoupili téměř všichni mužové a jinoši do této jediné organizace, jež s sobě soustřeďuje všechny Čechy dobré vůle, při čemž se napomíná lidu našemu, aby bylo všech politických stranice a osobních svádků zapomenuto!

Divěrníkem tohoto Národního souručenství byl okresním úřadem jmenován Jan Hebelka, skladník „Krájennosti Věla“ a kulturním referentem Fr. Šnuka, učitel.

Co do kultury spadá, jest dlužno se zmíniti, že naši obce už po 2 jiny navštívila kočující divadelní společnost a to roku 1937 a 1939 jenž pobyla tu vždy po 4 týdny, která se těšila dosti velké návštěvě, zvláště v sobotu a v neděli místnost u Šloukalů nikdy nestačila, a čehož sypovítá, že lid náš po této stránce má určitě pochopení.

Roku tohoto odesel od nás na své nové působitě řidič učitel Bohumil Husil, který k nám

přišel v r. 1936 a převzal správu školy po známém říd. uč. Rudolfu Lychovi (viz stranu 49). Za 3-leté působení vymohl si na školní radě, že mu byla náležitě opravena kuchyně a j.. Při tom se však u obecnosti neuplatnil a možno říci, že jako samotář vzbuzoval dojem etizádostivého člověka, který si potrpěl na slovo „já“. Přes tyto slastnosti byl přece jen učitelům mravních kvalit a že někdy pro tyto „přísoby“ žáky káral, stal se proto u mnohých neoblíbeným.

Učitelé, jež za něho se vystřídali:

psaní s křížem Kune Leopold, Klemsa Karel, Sedlák František.

Prnka František, který po 1 rok zastupoval učitele řidičoho, zůstává a těší se láskce nejen svých žáků, ale veskeré mládeže, jako dobrý učitel, obzřetný cvičitel divadelních her a především jako výborný hudebník, jemuž na tomto místě patří všeobecný dík ...

Učitelka domácích nauk: Dostálová Cecilie, která svoji obětavostí při všech podnicích učitelského sboru láskyplně pomáhá, zůstává rovněž nadále.

Hlasické skladiště p. 1928 postavené, nebylo soleno }
na vhodném místě, neboť zakrývá hlavní portál,
ne-li celý vzhled našeho kostela, tolik památného. }
Ba vyslyšely se hlasy, že stačilo jen ohlásiti věc
Památkovému úřadu a nikdy by se to nestalo.

Jako první živnost holičskou otevřel tu p. Olářích
Macháček p. 1939.

Rok 1940:

Zima roku tohoto znamená se obdobná s rokem
1928-29. — Již 26 prosince na sv. Štěpána v noci
udělily mrazy, které se táhly téměř celé 3 měsíce.
Sněhové bouře a vánice přivodily tolik sněhu, tak-
že ještě v Velikonočích 24 března byly vysoké kupy
sněhu, jakožto stopy této kruté zimy, která u nás
dosáhla 25°. Následkem této zimy se projevíly na
jaře 1940, neboť oziminy musely být sáorány na
85%. Hospodáři naríkali, neboť nebylo dostatek
jarního žna, aby mohlo nahraditi tuto škodu.

Pod vlivem mimořádných válečných poměrů, mu-
silo býti každé polečko oseto a lid těžko sháněl
osivo a dostal-li koupiti (p. okresu), počítalo se na
1 měřici (= 20 arů) 35 kg. — Že byla zima skuteč-
ně krutá, bylo důkazem, že většina lidí, ba skoro
každý neměl čím topiti. Dříví, ani uhlí neby-
lo k dostání, takže se ani ve škole po celý měsíc
nevyučovalo; mnoho stromů pomrzlo.

Za těchto poměrů, jež Německo vede, dochází i po
zemí Českomoravskou, nebo-li země "Protektorátní"
stále nařízení, jež dlužno dodržovati a dle nich
se také řídit.

Od vypuknutí války Německo-Polské, dne 15. 9. 1939. je naše obec pod úplným zatemněním, jakožto příznak války leteckých nočních útoků.

Ačkoli národ český nevalčí, byly po způsobu Německa zavedeny i u nás od 1. 9. rodinné stravovací lístky, jakož i „šatenky“.

Žij loni 15. prosince (39) vyšlo nařízení, dle něhož musí býti každá zabijáčka hlášena u starosty obce a porážet se může jen nad 80 kg živé váhy a následovně odváděti: Od 80-100 kg 4 kg šneku, nebo 3 kg přečištěného sádla a za každých 20 kg sice, o 4 kg navíc. Tutéž okresní šternu zastupoval místní řezník Al. Cihlář.

Že ani toto opatření nevyhovovalo je pravda; neboť stanovené ceny se překročily a lid soc. a hospodářsky slabý, nemohl mnoho omastku sehnati.

Ži projevovaly se proto hlasy nespokojenosti a nářeků. Ten, kdo zabíjel, bylo mu odpočítáno na nákup masa a sádla a pro tu dobu samozřejmě lístky neobdržel. Rovněž, kdo má krávy, neměl nárok na lístky tukové.

Mléko se mělo odváděti a pro samozásobitele připadalo na osobu denně $\frac{3}{4}$ l a posléze jen $\frac{1}{2}$ l; kdo však kupoval, měl nárok jen na $\frac{1}{4}$ denně.

Že bylo to málo, je samozřejmé.

Máselnice byly zaplombovány a vejce se odvádělo 1 kopa 4 jedné slepice počítá se stanovenou maximální cenou.

Le stránce sportovní vřívá se zde t. p. lední hokej
& čemž naše mládež vidí nejlepšího hráče.

Na rybníku za školou bylo i několik utkání o různé
pěkné ceny, které si vždy odnesli naši hráči.

Y zde na ledě, za nedělních odpolední při velkých
mrazích, které tohoto roku řádily, přivábily tyto
hry mnoho diváků.

Sportovní klub "Hokej" byl tu ustaven sice r. 1940,
ale úředně potvrzen 30. 1. 1941. jehož prvním předsedou
byl zvolen Rudolf Andrlík.

Kromě této lední sport pasuameval se u nás i klub
"Kopané" pod názvem "SK Sparta", jemuž bylo i hřiště
za továrnou od obce vyhrazeno.

Že i kolem této hry (Fotbalu), čili kopané bylo muso-
ho "jednání" s obecní radě, je na bládu; neboť u
nás je už obvyčejným zjevem, že každá moderní symo-
šenost děje se u jednotlivců s záporných názorech.

Y zde je důžno se zastaviti a musíme si říci, že
naše mládež přijde vždycky s dobou času, neboť na
tomto hřišti strávili jsme i my starší mnohé
letní odpoledne...

Roku tohoto byla provedena úprava obecních
cest, jakož i nejvíce frekventované ulice.

Nové rodinné domky za továrnou postavili:
Richard Kučera a Rudolf Straka.

Dne 30. 4. 1940. bylo bubnem oznámeno, že na 1
máje se nesmí pracovat.

Že byla tato doba skutečně "konjunkturní", totiž
bylo sude hodně práce, poláště pro výrobu zbraní,
mohli si lidé poříditi mnohé a dobré věci:

Tak už v roce 1939, tedy v prvních letech války bylo u nás 35 radiopřístrojů, 11 motorových vozidel a jízdní kola byla v mnohých případech po 2 s jedním čísle domu.

Elektrický proud umožnil našim živočišníkům a všem rolníkům, jakož i domkářům, že o šních pomoci motorů hněchy mlátičky často i v noci

Leto bylo natolik mokré a celkový rok neúrodný, že mnohým zemědělcům se tento stav snechutil, neboť ještě 2 října vázal jistý rolník oves.

Dne 14 října přišlo nařízení, že každý zemědělec musí odvést, t. j. nabídnout určitou kvotu obilí, a do konce roku 3 kusy hovězího dobytka. Kolem této věci nastala velká nevole mezi rolníky a domkáři, až nakonec byla zvolena hospodářská komise, která tyto úřední dodávky řídila podle majetkových poměrů v obci. Byla to první vyhláška, která tolik pla kolem dodávek natropila.

V důsledku neustálých vyhlášek a nařízení našeho "hubeníka" nerad kdo viděl, neboť neustále "vytlouká" tak mnozí hubovali.

První "Gestapo" se u nás objevilo v č. 68, když za hrubého zacházení odvedli jistého Oldřicha Šudila do Boskovic, kde byl držen několik týdnů.

Zima a jaro r. 1941. byly poznamenané obzvláště ne a při všech těch starostech rok tento uběhl s samými nařízeních, zvláště po stránce hospodářské, neboť dobytek se musel chovat jako v r. 1938.

Že lid byl nespokojen, jeví se tu případy: Sebe stálo 500-1000 Kč. a když pak se muselo vykrmení odvést, dostal hospodář rovněž 1000 Kč za q, v nejlepšímu případě 12 Kč. za kg.

Bylo proto sjejmé, že mohli se tajně obchody a mnohý hospodář se snažil vyniknout, aby natise =
ním vyšel aspoň částečně uněmny. Přesto ale jevil se úbytek vepřového bravu a tím i nedostatek vepřového masa a sádla.

Karel Polák, 20 roků star, odešel r. 1939 do Německa jako samičník za práci; ač choval se vždy tiše, byl při jisté vytržnosti s kamarády odslečen do prac. tábora, kde zemřel.

Roku 1947 byla u nás přivezena oběrna mléka, která byla nazvána průměrný odvod 150 l denně. Vede ji Alois Sedláček s č. 56.

Pod velkým přílivem obecní samosprávy, byla tu přivezena obecní kancelář a zatímž vypomáhal jako starostovi k ruce Jaromír Fiala, absolvent 4-leté školy obchodní.

Prozatímni mistrovi byla u starosty s č. 15, ale poněvadž nevyhovovala, byla přenesena do místnosti sábočky III třídy obecní školy, která byla s úřední moci t. č. zrušena. Mistrovi tato se nacházela u Fr. Zlahy stoláře s č. 88.

Mistrovi tato byla okremim úřadem s Boskovicích schválena a jako řádná obecní kancelář náležitě vybavena.

Prvním tajemníkem zde byl jmenován Alois Prokop maturant reál. gym. s Boskovicích, náš občan s č. 12. Jeho plat první rok činil 12000 Kč ročně.

Tou dobou bylo vše uvedeno do nejlepšího pořádku. Naturalní dřívější požitek, louka pod "olšim" byla rozdělena pachtýřim. Natměrná práce starostova omezila se tímto úředním pákrokiem na funkci starosty, při čemž celá obecní rada musila s

v různých oborech hospodářských starostovi
bíti nápomocnou. Viz komise: mléčná,
oděvní atd..

Neurovnalé poměry účetní, které se datují
od roku 1937 byly konečně dne 22 března
1941 vyřízeny tím, že nedoplatek položky,
jenž byla revizním okresním orgánem v
obecních knihách nalezena, v částce asi
6000 Kč bývalému ^{starostovi} obecním zastupitel-
stvem prominuta.

Žaro r. 1941 bylo velice chladné, neboť ještě
8 dubna byla velká sáňice, právě o velkém
týdnu Velikonočním. Leti započalo 19. dub.
na při nezvyklé zimě, neboť 3 května padal
sníh.

Německé pojmenování obchodů, hostinec,
školy a všech veřejných i soukromých insti-
tucí bylo roku tohoto v úředního pořádku pro-
vedeno.

Děti ve škole nebyly vyučovány zeměpisu, ani
dějepisu. Všichni významní spisovatelé a bás-
níci čeští byli ze školních knih vymazáni,
ne-li vytrženi.

K 15 březnu, jakožto II výročí "Protektorátu"
bylo bubnem oznámeno, že každý majitel do-
mu musí mít prapor, resp. slajky, což slyně-
lo, že téměř každý objednal 2: Protektorátu a
říšský.

Zohušel, dne 13.3.41, došly z okr. hejtmavství
jen slajky říšské v počtu 34.

Tak se stalo, že 15 března r. 1941 slály u nás pouj-
prve říšské státní slajky; v červencu jeli v bílém
kruhu černý lomový kříž!

V důsledku uzavření českých vysokých škol byly i
z naší obce knihovny "vyřazeny" některé vlaste-
necké knihy, ponejvíce politicky zahrocené.

Přesto, že jaro bylo velice studené a ozimy musely být
z 80% pozorané, nakradily aspoň jarní zrna tvrdě.
Ceny se řídily stále cestou úřední, samozřejmě, že ve-
lice nízké.

Již v říjnu roku tohoto přišel sníh, tak že mnozí
hospodáři nemohli kápu skliditi.

J u nás byl založen t. v. svaz frontových bojovníků,
t. j. těch, kteří v první svět. válce byli vojáky. Zde sta-
li se poslušnými tohoto náboru především poddís-
tojnici, kteří také "agilně" vedli!"

Rok 1942.

Dne 2 února na Dřemnice odjeli naši chlapeci, jako
zaměčníci do Německa na práci a to: Blaha, Bejček,
Grulich, Kala, Koupný, Lermica, Poláček, Šrokr, Ca-
děra a Ševčík.

Nato pak v červnu dne 4 následovali opět za nimi:
Fojt, Krátký, Sedlák, Štraka a Šamalík; vesměs za-
měčníci, z nichž se brzy vrátili: Fojt, Štraka a Sedlák,
jako pro říši neschopní.

V soujitosti se jmenovanými dělníky bylo to, že
následovalo zastavení provozu továren: Ing. Aug. Petz
a Vladimír Škvařil.

Tyto firmy přestaly pracovat dnem 1 června 1942,
s poznámkou, že nebyly to podniky pro sálku
důležitě.